

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre ———— : 3.—	Negyedévre ———— : 3.60
Félévre ———— : 6.—	Félévre ———— : 7.—
Egész évre ———— : 12.—	Egész évre ———— : 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
Telefon száma 54—67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 3 fillér.

Népszanatóriumok az Alföldön.

Budapest, február 5.

Előbb összeszedték a nép kezéből kikerülő finomabb háziipart, a szebbnél-szebb szöttes fehérneműt, szőnyegetek s egyéb ilyen művészi kézimunkát s rendeztek belőlük országos népi kiállítást itt a régi országházban. Most pedig ismét összeállott Budapest előkelő hölgyei s énekekkel, szavalattal, színlelőadással meg élőképekkel ismét megadóztatták a közönséget egy ugyanazon emberbaráti célért: az Alföldön állítandó népszanatóriumokért.

Ezekben az intézetekben az emberi nem legonoszabb ellensége, a tüdővész ellen fognak küzdeni. Tudjuk ugyan, hogy az orvosok még nem fődőzték fel a csodaszert, mely a sorvadást tökéletesen kigyógyítaná, azonban elkülönítéssel, gondos kezeléssel, szerető ápolással a tüdővész beteg életét az emberi kor legvégső határáig is el lehet nyújtani. Ha azonban az ilyen beteget a sorsára bizzuk, nemcsak maga néz a legszörnyűbb sors elé, hanem károsítja a társadalmat is, mert a sorvadó tüdő a betegség, az enyészet csiráit terjeszti maga körül. A társadalom tehát, amikor a tüdővész beteget ápoltatja s elkülöníti, nemcsak emberbaráti, szép munkát végez, de önmagát védelmezi.

Egész Európában tanui vagyunk annak, hogy a társadalmak megfeszített munkával fogtak neki a tüdővész okozta bajok irtásának. Leomlanak a válaszfalak, amelyek az egyes osztályokat egymástól elkülönítik, a gazdagok pénzén emelik azokat a gyógyítóintézeteket, amelyekben a szegény betegeket az orvosi tudomány minden újabb vívmányával ápolják és gyógyítják. Minden felvilágosult ember tudja ma már, hogy ha valamely tüdőbeteg ember végig megy az utcán, a halál csiráit szórja el maga körül jobbra-balra, amelyeket száz és száz gyanutlanul arra haladó ember magába szedhet. Kivétel nélkül mindnyájunk érdeke tehát, hogy az ilyen veszedelmeket megelőzzük. A tüdővész embereket el kell különíteni a családjuktól meg a többi emberektől. A gazdagoknál, akik fizethetnek, ez nem okoz különös nehézséget, a szegényekről azonban magának a társadalomnak kell gondoskodnia.

Mondhatná valaki, hogy tüdővész mindig volt, mióta emberek vannak a világon; a tüdővész gyógyíthatatlan, halál ellen nincs orvosság, minek tehát a sok hiábavaló komédia. Mi azonban azt mondjuk, hogy nem a mai korba, hanem lomtárba való beszéd ez. A vasúti forgalom szertelen megnövekedése az érintkezést az egyes vidékek, vármegyék, országok között nagyon megélénkítette, az ember ma 24 óra alatt három országot is bejárhat s eképpen tehát valamely ragadó kórral 24 óra alatt három országot

is meg lehet fertőzni. Ez ellen mindent meg kell tenni, ami módunkban van.

Az Alföldön emelendő népszanatóriumoknak azonban nemcsak általános emberi, hanem reánk magyarokra különösen fontos *nemzeti* küldetése is van. Ezek meg fogják akadályozni, hogy a tüdővész alföldi magyar fajnépünk között annyi áldozatot szedjen, hogy a halandóság szempontjából mi a művelt népek között a legutolsó helyek egyikére kerülünk.

A népre pedig a lehető legjobb hatással lesz, ha látni fogja, hogy a gazdagok hogyan gondoskodnak a szegényekről. Erre a jó hatásra, mely a *nemzeti összetartozás* érzését is fokozni fogja, soha sem volt nagyobb szükségünk mint ma, amikor napról-napra a társadalmi ellentétek kiélesedését tapasztalhatjuk. Aranyhidat épít tehát most a jótékonyság, mely arra való, hogy ha a társadalmi harc bármilyen erővel dühöngjön is körülöttünk, egymás szívéhez az utat mindig megtaláljuk.

Budapest, február 5.

A miniszterelnök Budapesten. Mint Bécsből jelentik gróf Tisza István miniszterelnök a jövő szerdán egy napra megszakítja bécsi tartózkodását. A miniszterelnök és neje ugyanis estélyt adnak a miniszterelnöki palotában. Már csütörtökön ismét Bécsben lesz gróf Tisza, hogy tovább is részt vegyen a delegáció tárgyalásaiban. Ugy látszik, hogy gróf Tisza István szakít Tisza Kálmán azon hagyományos szokásával, hogy ő sohasem adott estélyt miniszterelnök korában.

Gróf Apponyi Albert néhány napi távollét után Abbáziából, ahová családját kísérte, visszatért Budapestre. Apponyi a delegáció tárgyalásaira csak a jövő hét folyamán utazik Bécsbe.

Kihallgatás a királynál. Bécsből jelentik, hogy a király szerdán délelőtt külön kihallgatáson fogadta báró Beck tábornagyot és tegnap az általános kihallgatáson gróf Szápáry Gynulát.

Az időközi választások. A kölesdi függetlenségi választók Illgenn Antal gyöki ág. ev. lelkész jelölték. Tolna vármegye központi választmánya ma tartott ülésében a kölesdi képviselőválasztás napjára február hó 15-ét tűzte ki. Választási elnök Jeszenszky Andor lesz, helyettes-elnök pedig Lindé Gyula. — A *bodaiki* kerületben a függetlenségi párt — mint már jeleztük — egyhangulag Szeless Ödönt jelölte képviselőnek. — A *nagylaki* kerületben vasárnap tartják meg a jelölő-gyűlést. — A *csikszeredai* kerületben a szabadelvű párt jelöltje Egyedi Arthur; a függetlenségi párt vasárnap tartják meg a jelölő-gyűlést. A szabadelvű párt nagy része, amely helyi jelöltet óhajtott, kedvetlenséggel fogadja Egyedi jelölését.

Krónika.

Budapest, febr. 5.

A politikai helyzetben a magyar delegáció tegnapi ülése nem mozdított elő semmiféle változást. Mindössze az történt, hogy a magyar delegátusok között hirtelen futott annak, miszerint

Pitreich közös hadügyminiszter a jövő hétfőn elmondandó expozéjában ugyanazokat a nyilatkozatokat fogja megtenni, melyeket az osztrák delegációban hangzottatott. Ez természetesen nem elégti ki még a magyar kormányparti kedélyeket sem, hanem — ha így lesz — az obstrukció lángját fogja emelni. A magyar delegátus urak különben szörnyen kíváncsiak a jövő héten Bécs környékén tartandó lövőpróbákra, melyeket *Krobotin* tábornok vezetése mellett az új ágyúkkal fognak véghez vinni. Ebből az esetből eszünkbe jut egy igen előkelő magyar delegátus megjegyzése, aki az örkényi próbálódásokat végigszenvedte. Az illető delegátus ugyanis a próbálódások után így nyilatkozott:

— A lövések pompások voltak. Csak azt nem tudom, hogy a régi, vagy az új ágyúkból löttek-e nekünk.

Azt hisszük, hogy ez a nyilatkozat eléggé jellemzi a mi delegatusaink ágyúpróbálási műérzékét.

A külügyi politika birálata különben a delegációban nem keltett fel szenvedelmeket. Mintha Ugron Gábort és a néppárti Rakovszkyékat is rekedtté tette volna a bécsi köd. A külügyi költségvetéssel Láng Lajos elnöklelte alatt alig két óra alatt végzett az albizottság, annak dacára, hogy Goluchovszki közös külügyminiszter egyszerűen átsiklott azon a kérdésem, hogy a külügyi konzulátusoknál alig egy-két magyar ember van alkalmazva és külügyi képviselőnk nagy részénél a magyar nyelv ismeretlen fogalom.

A magyar politikai körökben pártkülönbség nélkül általános felháborodást keltett herceg Liechtenstein Alajosnak az a beszéde, melyet a hanisdorfi keresztény szocialista gyűlésen mondott. Ennek a beszédnek végső sorai a következők hangzottak:

— 1848-ban az államférfiak és diplomaták bölcsesége hajótörést szenvedett. Akkor a kard, az erősebb hatalom *keltévágtá a gordiusi csomót*, melyet nem lehetett megoldani. Minden valószínűség szerint *ennek kell megőrtönnie most is*. Ausztriát nem lehet obstrukcióval eltüntetni a világ végéről. Közel van az a pillanat, amelyben *véget kell vetni a dolognak*.

Herceg Liechtenstein Alajos tudvalevőleg magyarországi földbirtokos is, de egyuttal nagyon közeli összeköttetésben áll a bécsi udvarral. Nagyon jó lesz éppen ennélfogva ezen szavait emlékezetben tartanunk. Impulzust ad ez arra a törekvésre is, hogy akik külföldön élnek, magyar földbirtokok jövedelmeit elveszik és idegen eszmék szolgálatában állanak, azok legalább is kétszer annyi adóval terheltesse meg, mint az a szegény magyar földbirtokos, aki itthon hazáját szeretve, a maga és hozzátartozói, földműves alkalmazottjai existenciájáért küzd.

A gróf Tisza István miniszterelnökkel összeköttetésben álló reggeli lap megcáfolja azt a hírt, mintha a kormányelnök a jövő választásokat illetőleg paktumot kötött volna a románok vezető férfival is. Ezt egy részről megnyugvással vesszük tudomásul amaz előzőleg nyilvánított véleményünk mellett, hogy mi nem látnánk semmi veszedelmet abban, ha a hazafias románság képviselői bejutnának a magyar törvényhozásba és ott tisztáznák azt a politikai területet, mely a románságot a magyar nemzeti államszeméhez még közelebb hozná.

A delegációk.

Budapest, február 5.

A magyar delegáció külügyi albizottsága tegnap sokkal gyorsabban végzett a tárgyalási anyagával, mint azt az elnökség sejtette és miután azon hisztemben, hogy a külügyi vita esetleg ma is folyt volna, mára más bizottság ülése hirdelve sem volt. Ma ennél fogva egy kis pihe-nője volt a magyar delegátusoknak a hadügyi dislokacionális és a zarszamadási albizottság tagjainak kivételével, akik ma délután mind-össze egy rövidke formális ülésre jönnek össze.

Az osztrák delegáció ellenben ma folytatta tárgyalását, amennyiben a tengerészeti albizottság ülésezett. Nevezetesebb dolog itt sem történt és az osztrák delegátus urak hamarosan intézték el a munkájukat.

A delegációk mai működéséről a következőkben számolhatunk be:

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció ma a tengerészeti ügyekkel foglalkozott. Elsőül *Kaftan* szólalt fel s hangsúlyozta a tengerpart kiépítésének szükségességét. A tengerpart minden kilométerjétől a monarchia nagyhatalmi állásának egy része függ. Ezért is szomorúak Dalmácia viszonyai, mely ország műveltségi és anyagi tekintetben elkorcsosul. Szólv észszerű hadihajóterv kidolgozását kívánja és emlékeztet az olasz lapok ama hírére, hogy Karl VI. nevű hajónk mintájára az olaszok hadihajót építettek. Ez onnan ered, hogy nekünk hajómintáink kipróbálására nincs kísérleti vízterületünk és kénytelenek vagyunk kísérletezéseinket olasz vizeken folytatni. Szólv ez ügyben szigorú vizsgálatot kíván a mintáinkkal való kísérletezés szigorú ellenőrzését, valamint kísérleti bassen létesítését. Kívánja a pólai pályaudvar észszerű kiépítését s azt kérdezi, hogy melyek a Jarron-féle rendszer előnyei, melyek arra az elhatározásra bírták a tengerészet vezetését, hogy eltérjen az eddig bevált rendszertől és az épülő

hajókat e rendszerben készíttesse. Majd szóvateszi a tenger alatt járó hajók jelentőségét, utal a Franciaországban elért szép eredményekre és kívánja a tenger alatt járó művek alkalmazását. Azután áttér a pólai hajógyári munkások viszonyaira, panaszoja a munkások elbocsátását és az előmunkások fizetésének emelését, továbbá a nagyszámu horvát hajógyári munkások gyermekei számára horvát iskolák létesítését kívánja. Panaszodik azon, hogy a hajók elnevezésénél a cseh városnevek és történelmi nevezetességű cseh nemzetiességű személyiségek neveit aggódva elkerülik. A cseh nép, mely oly nagy áldozatokat hoz az államért, bizonyára megérdemelné az ily tekintetbe való figyelembevételt.

Bianchini delegátus beszédét horvát nyelven kezdi. Horvátul folytatva utal a horvátoknak haditengerészetünk kialakulása körül való nagy érdemeire. Az összes nagy kulturáramok két célt tűztek tengerészetük elé: a part védelmét és a kereskedelmi forgalom megvédését. Mélyen sajnálja, hogy a tengerészet nem tehet eleget e két feladatának megfelelő módon. 1868 után a tengerészetre, szemben a szárazföldi hadsereggel, kevés súlyt fektettek, miért szólv a tengerészet kialakulását kívánja, mely célból esetleg a szárazföldi hatalom költségvetése veendő segítségül. A tengerészet jó működése elengedhetetlen feltételül tartja a tengerészetnek a szárazföldi hatalommal való jó összeköttetését és háboru esetén a monarchia belsejével való kapcsolatot. Ezt a kapcsolatot legjobban a Dalmáciából Horvátországon át vezetett vasutal lehetne létesíteni. Szólv sajnálja, hogy tengerészetünk másik feladatát, a tengeri kereskedelem segítését, csak a legszerényebben teljesítjük. A haditengerészetnek kíváncsi vagyunk védelmére is súlyt kell fektetnie. Szólv meglepéssel emlékezik meg arról, hogy haditengerészetünk viszonyai jelen parancsnoka alatt lényegesen javult.

Benatti delegátus azt kívánja, hogy a pólai hajógyári munkások helyzetén avitsanak és több részletes indítványt tesz. Az igazságosság azt kívánja, hogy a hajógyári munkásokat, kiknek szolgálatai mindenképpen kielégítők, jól fizessék és kívánságaiknak eleget tegyenek.

A beteg.

Elbeszélés.

— A *Magyarság* tárcája. —
Írta: Forinyák Gyuláné.

Egy főhadnagyné, akit a tábornokné tegnap betegségének szelid hangulatában a «tegezésre» szólított fel, a kitüntetés feletti hálaérzethől gyöngyvirágot batorkodott a főnöknének küldeni. Amint ennek a városkában híre ment, felboszantotta a többi tiszték nejeit. Ők sem maradhattak el és szintén virágajándékokkal kedveskedtek. A beteg szobája rövid idő alatt virágos kertté változott át és az ápolónő, amíg a tábornokné aludt, minden csokorról néhány virágot elcsiszelve, magának is kötött egy kis bokréját. Különbö megbotránkozással vette észre, hogy őt egyáltalában nem tisztelik első személyként a háznál. A tábornokné éppenséggel nem tetszett, alig méltatva figyelmére és a legkisebb kimélettel sem viseltetett iránta. Senki sem kérdezte tőle, mit óhajt enni vagy inni. Egyáltalában semmibe sem vették sem őt, sem pedig fontos hivatását. Mert a kegyelmes asszony semmivel sem törődött, elszántan a szakácsnőhöz ment és igényeit határozottan tudomására adta.

— Mert hát ha egyáltalában senkinek sem tetszik, hogy a kegyelmes asszonyt én ápolom, el is mehetek — vetette oda nvájasan.

A szakácsné ezt a betolakodót — ezt a szemtelen személyt — különben is lelkéből gyűlölte és olyan fitymáló válaszzsal felelt, hogy az ápolónő egyenesen a tábornoknéhoz rohant és azonnali elbocsátását kérte.

A tábornokné elképedve nézett reá, nem tudta, mit tegyen. Megint egy idegen arc, azt már nem tudná elviselni.

— Maradjon csak — mondá végre halkan és boszusan. — Majd adok magának valamit a fehérműszekrényből. Válasszon ki némelyest a foszladozók közül. Az ápolónő kiengesztelődve turkált a szekrényben és látta, hogy nem kevés jut ki belőle, mert a tábornokné fehérműi számalmas állapotban voltak.

— Már régebben ujakat akartam beszerezni — hangozott felvilágosításképen a beteg ágyáról. — De hát az embernek annyi a kiadása, hogy igazán alig jut eszébe, hogy még a fehérműire is gondoljon.

— Ó, kérem, előfordul az a legjobb családoknál is — jegyezte meg ildomosan az ápolónő és a holmit a beteg elé tette. A tábornokné rendezett, vizsgált, aztán nagyilekűen a legrosszabakat ajándékozta oda.

III.

Az ápolónőnek néhány órai szabadságra volt szüksége, hogy kipihenhesse magát. Csomagját hóna alá véve, ajánlotta magát. Helyét a szakácsnő foglalta el. Fel is használta az alkalmat, hogy a kegyelmes asszony előtt tisztességesen eláztassa.

— Az egy kapzsi asszony, csak az evésre-ivásra gondol és emellett a kinzásért még pénzt is csikar ki, pedig az ápolást csak keresetnek nézi — mondta.

A tábornokné este nagyon nyugtalan volt, mert a szakácsnő roppant felizgatta. Amint később az ápolónő a lázmérőt alkalmazta, az 41 fokot mutatott. Éppen be akarta jelenteni a beteg életveszélyes állapotát, észrevelte, hogy a lázmérő el van törve. «Az mindegy, azért mégis van láza» nyugtatta meg magát orvosi tekintélyének képviselőjében.

A tábornokné nem tudta magát beteg szerepébe találni. Bár valója nem érezte a kedves

TÁRSADALOM.

Mükedvelők az Urániában.

— Előadás az alföldi népszanatóriumok javára. —
Budapest, február 5.

Budapest szép asszonyai és leányai az Uránia-színház falai között folytatják azt az akciót, amelyet az Alföldön állítandó népszanatóriumok érdekében a régi országházban rendezett nép-ipari kiállítással oly lelkesen s annyi szép sikerrel megkezdettek.

Összeállottak jótékonycélú előadásra, amelynek műsorát szavaltatokból, énekből, szindarabok előadásából és gyönyörű élőképek bemutatásából válogatták össze. Ez a műsor a jótékonycél érdekében, de természetesen magukért a szereplőkért is nagy és előkelő közönséget vonzott csütörtökön este az Uránia-színházba.

Demkó Ilonka nyitotta meg az estét *Martos* Ferenc prologusának elszavalásával. Ezután Makai Emil és Szécsi Ferenc *Kaland* című bájos verses egy felvonásosát adták elő. A szereplők egytől-egyig derekasan megállták a helyüket. *Bayer* Beláné és *Martos* Szilárdka teljes rutinnal játszottak, mintha nem is kivételes alkalmakon lépnének azokra a deszkákra. A gróf kitűnő maszkját előkelően viselte *Henszelman* Béla, természetes, bárha kissé rekedt volt *Körmendy* Imre. Játszott még *Pintér* László. Hasonló dicséretet mondhatunk a másik darab előadásáról is. Ebben egész előkelő társaság verődött össze. Játszottak benne a következő hölgyek: *Eötvös* Balintné, *Kuklay* Aranka, *Maleczky* Margit, *Martos* Sári, *Demkó* Ilonka; férfitársereplők voltak *Maleczky* Román, *Dallos* Béla, *Körmendy* Imre, *Pintér* László, *Barsy* Aladár és *Henszelman* Béla.

A két darab között két opera-ária elénekklésével *Maleczky* két tanítványa: *Nedek* Annuska és *Fries* Relli arattak zajos tapsokat.

Node az estének valódi művészi élvezete még csak ezután következett: az *előképek* bemutatása. Ez tudvalevőleg abból áll, hogy híres művészek legpompásabb arcképeit mutatják be — elevenen. Mi sem természetesebb tehát, mint hogy a «modelleket» az előkelő társaság szébbnél-szebb hölgyeiből válogatta össze *Márk* Lajos festőművész, aki az élőképeket rendezte. Négy sorozatban husz élőképet mu-

gyöngédség szükségét, szívólyosság után mégis vágyódott és éppen ennek érezte a hiányát. Férje önzésből csak rossz kedvét érezte és egészen maglakivül volt. Tudta ugyan, hogy nincs valami nagy baj, de az a betegség mégis annyi dolgot és kellemetlenséget okoz s az neki borzalmasnak tűnik fel. Nem azon férfiak közül való volt, akik szeretetteljes vigasztalással ülnek a beteg ágya mellett, nem, erre ő képtelen volt. A kiállhatatlan ápolónő suttogása, a szoba homálya és az abban honoló rendtelenség kétségbe ejtették. E hangulatában kezdett aztán a törzsorvos tudományában is kételkedni. És mivel a helyzett napok mulva sem változott, sőt a barátok is kikelték a törzsorvos ellen, «hogy a betegséget fel nem ismerve, helytelen gyógymódot alkalmazott», szorongásában elhatározta, hogy polgári orvost hí meg a tanácskozásra. Az meg még egy harmadik szaktekintélyt kívánt és a három ur latinul tanácskozott a szomszéd szobában.

A tanácskozás eredménye az lett, hogy mindhárman különböző gyógykezelést ajánlottak. Nem tudtak megegyezni.

Az ápolónő tanácsára, aki minden fondorkodás dacára megmaradt, a beteg titokban mind a három gyógymódot alkalmaztatta és ime a leg-rövidebb idő alatt felgyógyult.

— Vajjon melyik gyógymód mentette meg az életemet? — kérdezte egyszer az ápolónőtől.

— Az én ápolásom és tanácsom, kegyelmes asszonyom és semmi más — szólt az némi sértődéssel. — Az orvosok? Édes Istenem...

— Ha az én véleményemet akarja tudni, hát megmondom! — vágott közbe megvető kicsinyléssel a tábornok. — Minden ápolás és gyógykezelés hasztalan volt. Feleségemen csak a jó természete segített.

tattak be a következő hölgyek: Medek Erzs, Blazsejovszky Károlyné, Gyárfás Dezsóné, walterskircheni Effenberger Agostonné, Medek Annus, Apponyi Teréz grófnő, Plehsz Gusztávné, Martos Sárika és Demkó Ilonka, Wenckheim Ilona grófnő, Kovách Gyuláné, Henszelman Jolánka, Csiky Erzsike, Csáky Ilona grófnő, Mihályi Vladus, Vadnay Margit, báró Goumoëns Gabriella, Eötvös Bálintné, Lukács Irmuska, Bánffy Allili grófnő és Szilva Margit.

Csupa meglevenedett báj, ahogy szebben maguknak az utánzott festőművészeknek ecsetjéből sem kelhetek volna ki. Percekig zugott mindig a taps, ahogy sorozatonként bemutatják s mindannyiszor három-négyszer is föl kellett újból és újból huzni a függőnyt. A napilap szük kerete nem engedi meg, hogy itt valamennyi szereplőt érdeme szerint méltassunk, be kell tehát elégednünk azoknak kiemeléssel, akik tárgyuknál fogva a legnehezebb művészi feladatokat megoldására vállalkoztak.

Apponyi Teréz grófnő Carlo Dolci «Szent Cecilia» című képét mutatta be glóriás szépségben. Wenckheim Ilona grófnő Velasquez remekei között keresett magának utánozni való mintát; meg is találta s mint «Izabella királynő» hódító fejedelemszöny volt, méltó a modelljéhez. Az «udvar», a nézőtér, zajos tapsokkal hódolhatott, mert a spanyol etikett nem feszélyezte. A francia női szépség mosolygó báját varázsolták elő Martos Sárika és Demkó Ilonka, Vigée-Lebrun asszony egyik képe után. Henszelman Jolánka Repin «Katalin cárnő»-jét, Vadnay Margit Rioult «Lamballe hercegnő»-jét másolta. Mondanunk sem kell, hogy a nézők alig győztek betelni a sugárzó, vakító művészi élvezettel.

A földszinten Budapest szép asszonyai találkoztak, a páholyokban a legelőkelőbb társaság koszorúvá fonódott össze. Az előadást ugyancsak az alföldi népszanatóriumok javára, ma pénteken este, megismétlik.

A forrongó Délvidék.

— Fegyverkezik a nép. —

Budapest, február 5.

A Temesvárott megjelenő Délmagyarországi Közlöny a temesmegyei szociálista izgatásokról a következőket írja: «A kormány úgy látszik már hetek óta tudomással bír arról a szociális nemzetiségi paraszti izgatásról, mely különösen Temes vármegyében terjedt el leggyorsabban, ahol a nép legjobban hozzáférhető a lázadás gondolatának. Évghől már több hete csendőrségi áthelyezések és erősítések folytak egész esőndben. Csak ennek az idején való elővigyázatnak köszönhető, hogy a bavanistei «fegyverraktárt» jókor elkozhatták, amivel éppen a legveszedelmesebb ponton típorták el a tüzet. Az izgatás különben egy év óta folyik. Keletkezett pedig Budapestről, ahol a nemzetközi szociáldemokraták a nemzetiségi elégedetlenséget is bevonták programjukba. Így tehát két gyújtogató esővával dolgoztak. Az egyik az agrár-elégedetlenség, a másik a nemzetiségi elégedetlenség volt. Még pedig alaposan dolgoztak. Legelőbb is a Budapesten megjelenő oláh nyelvű «Voivintia Populurii» és a szerb nyelvű «Narodne Recs» című lapokat terjesztették el Temesben az oláh és szerb nép közt. Zsaluzsinszky Ignác* nevű szociálista és Zsivanovits Gábor szociálista szerb rendezték a gyűléseket és szervezték az egyes pártfiókokat. A belépés egy koronába került, a heti díj 2 fillérbe. Azonkívül Mezői Vilmos budapesti szociálista notabilitás arcképét is pénzért árulták.

A propaganda szünet nélkül tartott s roppantul elősegítette az a körülmény, hogy az adófizetési és ujoncállítási kényszer a múlt évben megszűnt. A műveletlen oláh nép ebben a maga eszejárása szerint az új politikai propaganda sikerét látja s a maga esze szerint a szervezkedést úgy értelmezi, hogy itt az urak és a hatóságok fegyveres megtámadásáról lesz szó. Hogy miképpen jutottak fegyverekhez, ezt ma még nem tudni: de ez a pénz

* Tehát ugyanaz, aki Aradmegyét megméltelyezte. A szerk.

már alighanem más forrásból való. A szociálisták által szervezett népkörökben összeesküvések történtek s valóságos szociális forradalomra készültek el. Annyi kétségtelen, hogy Bavanistén a kormány egy kitörésre készen álló szociális és nemzetiségi jellegű parasztlázadást előzött meg.

Tömegesen vásárolják fehértemplomi és temesvári kereskedőknél a bavanistei, dubováci és sokolováci szerb parasztlakókat a hadsereg által kimustrált Werndl-fegyvereket. Egy ilyen Werndl-fegyver szuronyával és harminc tölténnyel együtt tudvalevőleg csak néhány forintba kerül. Azonkívül sokan közvetlenül Budapestről hozatják postán ezeket a fegyvereket. Egy-két hónap óta folyik ez a rendszeres fegyverkezés a szerb nép körében, ugyannyira, hogy vannak községek, ahol ma már két-háromszáz Werndl tartogatnak elrejtve. Meg is mondják őszintén a Fehértemplomba vásárlás céljából beránduló szerb parasztlakókat:

— Most már van fegyverünk, ha egyszer a svábakkal összekapunk.

Temes megyében tehát teljesen azonosak a viszonyok az aradmegyével: a veszedelem ott is nagy, elérte az a határt, amely megköveteli a sürgős és rendkívüli intézkedéseket. Talpas községéről különben újabb értesülést kaptunk Aradról. Azt jelentik, hogy a jelekből ítélve, a felizgatott lakosság csak a katonák eltávozását várja s aztán újra lázongani fog. Lázár Mihály, a legszájasabb izgatók egyike, a minap megüzente a kivezényelt század parancsnokának, hogy távozzanak a községből, de vigyék magukkal a jegyzőt is, mert különben előlről kezdik az egészet.

TÁVIRATOK.

A keletázsiai bonyodalom.

Budapest, február 5.

A Berliner Tageblatt értesülése szerint a keletázsiai mozgósítások következtében a Wladivostok kikötőjében állomásozó hadihajók parancsot kaptak az azonnal való indulásra. Wladivostok körül összpontosították az összes csapatokat, ami szoros összefüggésben van azzal, hogy a válaszfegyvereket holnap fogják átnyújtani. Oroszország arra számít, hogy a fegyverzőrgés észretéríti Japánt és el fogja fogadni az orosz feltételeket. Az orosz kormány nem hajlandó teljesíteni Japán valamennyi követelését s bizik benne, hogy a japán kormány engedékenységet fog tanusítani.

A háborús hírek rendkívül felizgatták a tözsdét és a lakosságot. A Nowoje Wremja harciansan ír. Levelezője Port-Arthurról azt jelenti, hogy Japán sokkal tovább ment, semhogy most már tágihatna. Pétervárott azt tartják, hogy Amerika Japán mögött van s azért tüzel a háborúra, hogy piacokat szerezzen a saját terményei számára Japánban és Koreában s egyúttal kiszorítsa onnan az európai bevittet. Diplomáciai körökben nyugodtan ítélik meg a helyzetet és azt remélik, hogy Japán, látván orosz részről az előzékenységet, engedni fog.

Ilyen és hasonló izgató hírek érkeznek ma Szentpétervárról és Londonon át Tokióból. Pedig éppen nem kicsinylendő az a tény, hogy a cár azért tartotta vissza a válaszfegyvereket, mert változtatni akart rajta. S ha változtatott, akkor csak a béke érdekében módosította a feltételeket.

A szerb kormányválság.

Belgrád, február 5. A kormányválságot valószínűleg a kabinet rekonstrukciójával fogják megoldani és a miniszteriumot ismét Gruics fogja megalakítani. A tulzó radikálisok közül kilép a kormányból Nikola Nikolics, Stojanovics, Petrovics és Andrejevics. Az új kabinet pénzügyminisztere Protics mostani belügyminiszter lesz, a belügyi tárcát Milosavlyevics, a közoktatást Simics Szvetozár, a kereskedelmi Krisztkovics, a hadügyi pedig vagy Siskovics vagy Putnik fogja átvenni. A tulzó radikálisok

visszautasították a nekik kínált tárcákat. A kormány halogatja a megalakulást, jöllehet a király egyre sürgeti. Valószínű, hogy az új miniszterium holnapra már bemutatkozhatik a királynak. A válság megoldását súlyosbitja az, hogy nemcsak pénzügyi természetű kérdések, hanem az összeesküvők eltávolításának ügye is belezajtszik a kormányválságba.

Nincs tizes bankó.

(Vagy: Történet az éhező milliomosokról.)

Budapest, február 3.

A budapesti Ipar- és Kereskedelmi Kamara a minap hivatalos átiratban tudatta az Osztrák-Magyar Bank igazgatóságával, hogy nincs elegendő tízforintos bankjegy. Az Iparkamara nem lehet nagyon büszke erre a telfedezésére: ezt, fájdalom, nélküle is tudjuk. Hol az az ember, aki e saos tény konstatálása előtt is meg lett volna elégedve a tízforintosok számával? En legalább néhány hónappal eelőtt, őszinte meglepetéssel olvastam, hogy a tizeseket csak ezután készülnek bevonni, holott éveken át abban a hitben éltem, hogy már az összes tizeseket bevonták. Ez alkalmából különben a következő komoly interpellációt van szerencsém az Osztrák-Magyar Bank igazgatóságához intézni:

Tekintettel arra, hogy százás bankót egyáltalában nem bocsátanak ki;

továbbá, hogy az ezres már csupán a népmesékben és a Margittay Dezső «Ezresbankó» című népszínművében létezik?

végül: hogy a valamikor népszerű ötösből fél év óta nem láttam többet három vagy négy darabnál, az összes adófizető polgárok nevében azt a kérdést intézem a nevezett Bankhoz:

Szándékozik-e mielőbb intézkedni az iránt, hogy (az ezrekről nem is szólva) 1. a százásokat ismét forgalomba bocsássák? 2. az ötösökből még e hónap 15-ike után is forogjon egynéhány példány a polgárok között? (Mert eddig, ugy 10-ike körül, az összes ötforintosokat bevonták.)

Akadhatnak olyan tőkepénzesek, akik a főntebbi interpellációt tréfának veszik, de már csakugyan nem tréfa, hogy a hónap elsején alig volt tízforintos bankjegy. Budapest egész sereg vendéglőjében bábéli zürzavar volt a legelső februári napon: a fizetőpincérek nem tudtak visszaadni a százás bankókból. A borítukat hasztalan küldték váltáni a szomszédos trafikba és pénzintézetekbe: déltől már egyetlen bolt se akadt, ahol egy százás bankót felváltottak volna. Az előkelő belvárosi fogadóknak, ahol a vendégeket jobbára kivétel nélkül ismerik, még csak könnyen elintézték a dolgot: a fizetőpincér udvarias mosolyvai adta vissza a százást:

— Majd legközelebb, ha megint erre méltóztatik jönni...

De a kicsiny, külvárosi vendéglőkben, ahol a fizetőpincér mindig védelmi állásba helyezkedik, már nagyobb bajt csinált az általános tizeshiány; vendég a pincér majd csaknem hajbakaptak egymással. A Körut egy vendéglőjében megtörtént, hogy a fizetőpincér ott akarta fogni zálogba egy tisztességes magánhivatalnok esőköpnyegét, mivel a magánhivatalnoknak, aki ebédre 72 krajcárt költött, nem volt más pénze, mint egy százás, a pincér pedig nem tudott visszaadni a nagy bankókból. Oly skandalum támadt, hogy még a sarki rendőrt is behívták.

— Fizessen, mert másképp nem adom oda a gummiköpnyegét — kiáltotta a pincér.

— Itt egy százás, adjon vissza belőle — dühöngött az ártatlan vendég.

A kinos affért úgy intézték el, hogy miadkét felet a VII. kerületi kapitányságra kísérték.

Egy másik vendéglőben már tizenkettő után óvatosan megkérdezték a betévedő ismeretlen vendégeket:

— Van aprópénze?

— Nincs, csak egy százásbankóm.

— Akkor, sajnálom, nem szolgálhatok ebédrel...

Igy történt, hogy néhány vagyonos uri ember csak délután négy óra felé ebédelhetett, mikor a százását, különös protekcióval, végre felváltották valamelyik pénzintézetben. Szóval a különös mese, mikor a szegény milliomos éhen hal, most majdnem megisméltődött Budapesten.

Reám, régi szociálistára, a dologban van egy vizsgáló momentum: a milliomosok néhány napig épp oly helyzetben voltak, mint én: nekem se volt tizesbankóm, nekik se. Ez ugyan nem sok, de mégis valami. Az embernek, ha magasabb elvekért küzd, a legkisebb eredményeket is hálás szívvel kell fogadnia.

NAPIHIREK.

Kovács Albert halála.

Budapest, február 5.

Hosszas kínos szenvedés után hunyta le tegnap éjjel örökre szeméit, a magyar közélet egyik kiváló disze dr. Kovács Albert. A nemzeti eszmék egyik lelkes hajnoka szállt vele sírba, aki úgy a politikai, mint publicisztikai téren is mindenkor ezen eszmék megvalósításáért küzdött és ezen nagy harc megvívására indított küzdelemben gróf Apponyi Albertet ismerte el vezérének, akinek politikai irányzatát hűen, kitartással támogatta, nemcsak mint képviselő, de akkor is, amikor már nem volt tagja a magyar törvényhozás képviselőházában.

A képviselőházban, ahová 1881-ben került, nagy tekintélyű képviselők sorába tartozott, a volt nemzeti pártban pedig jelentékeny súlyt bírt. A pártnak egyik alelnöke is volt mindaddig, míg a hirhedtté vált 1896. évi Bánffy-féle választások alkalmával a Házból ki nem maradt, ami nemcsak pártjára, de az egész politikai közéletnek fájdalmas veszteséget okozott.

A protestáns egyházra is mély gyász borult az ő halálával, mert egyik hű fiát vesztette el Kovács Albertben. Egyházának függetlenségéből engedni nem volt hajlandó, hanem makacsul ragaszkodott szóval és tóval felfogásához és tiltakozott az ellen, hogy a protestantizmust a politika és hatalmi érdekek szolgálatába állítsák. Különösen ez a körülmény okozta ezután az összeütközést közte és egyházának többsége között, mikor Tisza Kálmán lépett a kormányra és ez korlátlanul uralta a protestáns egyházat, úgy, hogy Kovács Albertet, ki egykor egyházának legnépszerűbb embere volt, valósággal üldözték és gyűlölték. Ő azonban nem változott, mindhalálig hűen maradt felfogásának s ellensége Tisza Kálmán rendszerének politikai és egyházi téren egyaránt.

Mióta a Házból kimaradt, a politikával csak csekély mértékben foglalkozott, hanem mint a budapesti református teologia tanára, annál nagyobb igyekezettel fáradozott egyházi téren. Később betegeskedni kezdett és az elötte olytevékeny ember kénytelen volt esőndes visszavonultságban tölteni el hátralevő napjait. Tavaly nagyobb műtétnek vetette magát alá, amely rövid időre visszaadta ugyan egészségét, de csakhamar ismét újult erővel tört ki rajta a pusztító kór, amelynek szenvedéseitől, hűséges hitvese és öccse dr. Kovács János karjai között váltotta meg ma reggelre virradóra a halál, Csepregy-utcai lakásán.

Munkás életének kiemelkedő mozzanatait a következőkben jegyezzük fel:

Mezőhádon született 1838-ban. A gimnáziumot Marosvásárhelyen, a teológiát Kolozsvárt végezte. Ezután két évig kollégiumi osztálytanító és kontraskriba volt. 1863 őszén az utrechti egyetem hallgatója lett. Két év múlva tért vissza s még mielőtt elfoglalhatta volna a mezőmadarasi lelkészi állomást, melyre megválasztották, a pesti teológiai akadémiához nyert meghívást, amelyen előbb helyettes, csakhamar azután rendes tanári állást foglalt el. Megteremtője volt a Magyarországi Protestáns Együletnek, melynek titkári tisztét aztán az egyesület fennállásig vitte. Jelen volt ugy a budapesti, mint a debreceni zsinaton, ugyszintén kezdettől fogva résztvevő az egveteres konventben, erős meggyőződésének mindenütt és mindenkor nyílt kifejezést adva. Az országos egyházi közalap ügyeit mint előadó sokáig intézte és vezette, nagy érdemeket szerezvén ez áldásos intézmény alapítása, népszerűsítése és megszilárdítása körül. Rége óta volt aljegyzője, aztán tanácsbírája is a dunamelléki református egyházkerületnek. 1881-től 1901-ig volt országgyűlési képviselő s alelnöke a nemzeti pártnak. Mezőmadarast képviselte. Régebben buzgó munkásságot fejtett ki az egyházi irodalom terén s mint éveken át segédszerkesztője a Protestáns Egyházi és Iskolai Lapnak, számtalan kisebb-nagyobb dolgozatát közölte ebben az akkor jó ideig egyetlen egyházi

laphon. Szerkesztette továbbá a Protestáns Teológiai Könyvtárt, melynek 17 kötete a magyar teológiai irodalom legjelesebb termékei közé tartozik.

Az elhunyt tanár holttestét ma délelőtt helyezték ravatalra az Entreprise emberei a Csepregy-utca 2. szám alatti gyászházban. Az elhunyt halála felett eddig is igen sokan fejezték ki részvétüket, részint személyesen, részint írásban az özvegynek, Kovácsné Körösi Gizellának. A temetés holnap, szombaton délután 3 órakor megy végbe a gyászházból, ahonnan a holttestet a Kerepesi-temetőbe viszik. A gyászbeszéd megtartására Baksay Sándor református püspököt kérték fel, a gyászoló családon kívül a budapesti ev. ref. teológiai akadémia tanári kara külön gyászjelentést adott ki.

(Időjárás.) A Finn-öböl feletti depresszió Nyugat-Oroszországba vonult, egyebekben a légnyomás érdemlegesen alig változott. Európa időjárása enyhe, kisebb esők voltak Francia-, Német- és Olaszországban. A Földközi-tengeren és az Adrián viharos szelek fújnak.

Hazánkban a hőmérséklet aránylag magas és számos helyen meghaladta a 10 C. fokot. Némi csapadék az északkeleti határon esett.

Jóslat:

Változókéony, enyhe idő várható, sok helyütt, főleg az ország nyugati felében csapadékkal.

Hőmérséklet: — 5-2 C. fok.

(Üdvari bál Berlinben.) Berlinben tegnap este volt az első idei nagy udvari bál, amelyen jelen voltak az udvari méltóságok, a császári pár udvari kísérete, a főnemesség számos tagja, a diplomáciai testület, Bülow gróf birodalmi kancellár és a miniszterek, a tisztikar és más egyéb előkelő személyiségek. A császár sokáig társalgott a diplomáciai testület tagjaival, különösen a japán követtel.

(Titkos tanácsos.) O felseje megegedte, hogy Wehinitz és Tettaui Kinsky Károly herceg, rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri címmel felruházott első osztályú követi tanácsos a rendelkezési állapotba átvették, neki egyidejűleg a titkos tanácsosi méltóságot di mentesen adományozta.

(Boris trónörökös születésnapja.) Szófiából táviratozzák, hogy Boris trónörökös születésnapja alkalmából Vilmos császár rendkívül meleghangú táviratban üdvözölte és a vörös sas-rend első osztályával tüntette ki. Ferenc József király távirata is felette szíves. A fejedelem mind a két telegramra hosszú köszönő sürgönyvel válaszolt, amely parafázisa az üdvözlő táviratoknak. Niklós cár gratulációja sablonos, rövid távirat volt.

(Péter király udvari bája.) Belgrádból jelentik: Aurawjw diplomáciai ügyvivő kijelentette Nikolics külügyminiszternek, hogy ő és diplomata-társai sajnálatukra nem vehetnek részt a 10-ikére hirdetett udvari bálon, míg Péter király el nem távoztatja Popovics első hadségeket s a többi összeesküvő tisztet, akik udvari szolgálatot teljesítenek.

(A pápa nyaralása.) Londoni lapok legutóbb azt újságolták, hogy X. Pius pápa a Quirinál bejegyzésével a nyarat a Gondolfo-kastélyban fogja tölteni. Rómából táviratozza tudósítónk, hogy Merry del Val államtitkár ezt a híresztelést a leghatározottabban megcáfolja.

(Az idei hadgyakorlatok.) Az idei nagy gyakorlatokat — mint értesülünk — Skralonic és Prachatic közt tartják a király jelenlétében. A manóverekben a prágai 8. és az innsbrucki 14. hadtestek vesznek részt. A király és kísérete Windischgrätz Alfréd steknai kastélyában fog lakni. Eleinte a hadgyakorlatokat Pilsen és Eisenstein közt akarták tartani, de a tavalyi árvíz katasztrófa elvette a hadvezetés kedvét eüől a tervtől. A hadgyakorlat közlelbi részletei március végén kerülnek nyilvánosságra.

(A miniszterelnök Besztercén.) Gróf Tisza István miniszterelnök ma délután Budapesten keresztül Besztercére utazott anyósa, özvegy Tisza Lászlóné betegágyához, ahol a miniszterelnök neje már kedd óta időzik. A miniszterelnök hétfőn Bécsbe visszaérkezik, hogy a hétfői ülésen jelen legyen.

(Lipót király versenystálló tulajdonos.) Brüsszelből táviratozzák, hogy Lipót király a laekeni királyi kastély mögött lóversenytér fog berendezni s erre a célra két millió frankot adományozott. A még hiánvzó két millió frankot a versenystálló tulajdonosok és a lóversenyklubok fogják összeadni. Lipót király maga is versenystállót fog tartani.

(A pápa nővérei a Vatikánban.) Amikor X. Pius pápa lett, Velencéből Rómába költöztette nővéreit, akikhez meleg szeretet fűzi a szent Atyát. X. Pius pápa most a Vatikánban ad lakást az öreg nővéreinek. Régi lakásukon a sok kéregeitől, kik mind a pápánál való közbenjárásukat kérték, tömredék zaklatásnak voltak kitéve. Néhány nappal ezelőtt egy fiatalember oly toladó volt velök szemben, hogy rendőrrel kellett őt eltávolítani. X. Pius pápa nagyon örül nővérei átköltözésének, mert most az eddiginél gyakrabban lehet együtt velök.

(A bileki katasztrófa vádlottjai.) Bécsből jelentik: A Nr. Fr. Pr. értesülése szerint a serajevói katonai törvényszék hat hónapig terjedő fogság-büntetést állapított meg a bileki katasztrófa dolgában vádolt tisztak ellen.

(Nagy sikkasztás egy diákegyesületben.) Bécsből jelentik tudósítónk: A beteg diákok segélyezésére alakult egyesületben, mely 1862 óta fennáll s amelynek a főiskolai tanárok majdnem kivétel nélkül tagjai, nagy sikkasztás történt. Az egyesület pénztárában 30—40,000 korona helyett csak 700 koronát találtak.

Az egyesületnek körülbelül 1500 tagja van, elnöke dr. Ludwig tanár udvari tanácsos. A pénztárvizsgálat nyomán a könyvekben hibás tételeket vettek észre, melyeket kezdetben tévedésnek minősítettek. Kiderült, hogy az egyesület titkára, Schmelteböck, a segélyezésre szánt összegeket nem könyvelte el. A titkár töredelmes vallomást tett s bevallotta, hogy öt év óta körülbelül 30,000 koronát lopott el az egyesület pénztárából. A vizsgálatot folytatták. A titkárt letartóztatta a bécsi rendőrség.

(Az é'ementők jutalmazása.) Megírták már ma a lapok, hogy a Párisi Áruház égése alkalmával az életmentés körül tanúsított önfeláldozó magatartásuk elismerésére a király Bockelberg Ede rendőrfelügyelőnek a koronás arany érdemkeresztet, Pappovszky Sándor pénzügyi számtisztnek az arany érdemkeresztet, Maga József rendőrelőnöknek a koronás ezüst érdemkeresztet, Hornyák Ferenc II. oszt. rendőrnök az ezüst érdemkeresztet adományozta. A belügyminiszter pedig most Skulecz Antal, Sereg Ferenc és Szilágyi Ferenc rendőröknek, akik az életmentés terén kifejtett kiváló és elismerésre méltó tevékenységet fejtettek ki, 300—300 koronát adományozott.

(Nagybeteg rendőrtanácsos.) Mint részvétellel értesülünk, Kolozsvary Gyula rendőrtanácsos nagybetegen tekszik Újpesten levő lakásán. Orvosai mellhártya- és tüdőgyulladást konstátáltak. A főkapitány a tanácsos betegsége alatt az újpesti kapitányság vezetésével Kubinyi Sándor rendőrtanácsost bízta meg.

(Az Újságírók Egyesületéből.) A Budapesti Újságírók Egyesületének segítőalap igazgató-tanácsa tegnap délután Czirkay Lajos elnöke alatt ülést tartott. A segítőalap az egyesületi évben, tagok, özvegyek és árvák segélyezésére 6725 koronát adott ki, nem tagok között pedig 1000 korona segítséget osztott ki. Az igazgató-tanács mai ülésében 453 korona segélyt szavazott meg.

A legjobb, legmegbízhatóbb gazdasági és kerti veteménymagvak beszerzésére ajánljuk

GOMBÁS JENŐ (ezelőtt NÖTHLING VILMOS) magkereskedését

BUDAPESTEN, Kálvin-tér. * Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— (A bolgár fejedelem és a sajtó.) Bulgáriában az ellenzék körében nagy felháborodást keltett a fejedelem és a trónörökös becsületének és életének megvédéséről szóló szigorú törvény, melyet tegnap fogadott el a szobranye. Különösen az ellenzéki sajtó kel ki mértéktelen dühvel a törvény ellen. A felségsértési perekben ezentul nem az esküdtek fogják itélkezni. A fejedelem vagy a trónörökös megsértését vagy meggyalázását 3—5 évi súlyos börtönnel, a fejedelem meggyalázására való felhajtást 5—10 évi súlyos börtönnel fogják sújtani és ugyanilyen büntetés éri azokat, akik a fejedelem vagy a trónörökös személynél ellen irányuló cikkeket a külföldi sajtóban elősegítik. Aki ilyen cikkeket a külföldi sajtóban közzétesz, 5000 frankig terjedő pénzbüntetéssel és 3—5 évig szabadságvesztéssel sújtandó. Az ellenzéki sajtó e törvény elfogadását a fejedelem személye ellen szórt mértéktelen szidalmakkal kíséri.

— (Kréta főkörmányzója és egy olasz tanító) Nemrég történt, hogy György herceg, Kréta főkörmányzója elcsapott állásából egy Oncarani nevű olasz tanítót, mert állítólag megsértette a görög nemzetet. Az olasz lapok — mint Rómából táviratozzák — meztámadják ezért György herceget és azzal vádolják, hogy elvakítja őt a görög sovizmus.

— (Délmagyarországi Közművelődési Egyesület.) Az ország legszebb területén, déli Magyarországon, ahol az idegen törekvések igyekeznek tért hódítani, megalakult a Közművelődési Egyesület, hogy fejlessze, erősítse a hazafias magyar szellemet és terjessze a magyar nyelv ismeretét. A belügyi kormány már jóváhagyta a kultúregyesület alapszabályait, mire most a közművelődési egyesület vezetősége ismét teljes erővel látott a szervezési munkálatokhoz. Délmagyarország területén főkök alakulnak, amelyek lelkes segítő erői lesznek az egyesületnek a kulturális feladatok megoldásában. A D. M. K. E. megalakulása alkalmával gyönyörű munkarendet állított maga elé és ha ezt csak részben is teljesíti, nemzeti megerősödés tekintetében hatalmas munkát teljesít. A kultúregyesület igazgatósága Rónay Jenő elnöklete alatt március 6-án tartja első igazgatósági gyűlését Szegeden, a tiszparti gyönyörű metropoliban. Számos nagyobb jelentőségű kulturális tárgyalnak meg a gyűlésen, amely már csak azért is nevezetes lesz, mivel ez alkalommal helyezik el a D. M. K. E. hivatalos helyiségében az egyesület pártfogójának, Tallian Béla v. b. t. földművelésügyi miniszternek megfestett életnagyságu képét. Az ország közönsége lelkes szeretettel karolta föl az új kultúregyesületet és ma alig van van vármegye, város és község, amely be ne lépett volna az D. M. K. E. örökös vagy alapító tagjai közé. Azok a vármegyék és városok pedig, még az alapító öszegek felül állandó évi segélyben részesítik megalakulásáig a nagyrahatott kultúregyesületet. Elöl írt ebben Szeged, amely öt-ezer korona alapítvánnyal lépett be az egyesületbe, amelyet ezen kívül ötezer korona segélyben részesít. A kultúregyesület részére küldendő minden alapítvány, vagy adomány a szegedcsanádi takarékpénztárba Szegedre, egyéb írásos igazolvány, vagy megkeresés pedig a D. M. K. E. címére intézendő.

— (Választás az «Egyetemi Kör»-ben.) Heves választási küzdelem előzte meg az «Egyetemi Kör» elnökválasztását, amely tegnap délután ment végbe. Két párt állott egymással szembe, a nemzeti és függetlenségi ifjak pártja. A függetlenségi ifjak a választástól visszavonultak, mivel a Nemzeti párt majoritása biztos volt s így a választás egyhangú lett és a kör vezetősége, élén Förster Lajos elnökkel, a győztes párt állítása szerint garancia arra, hogy az Egyetemi Kör ezentul is függetlenül minden pártpolitikától fogja szolgálni a hazafias eszméket és törekvéseket.

— (Az orosz diákok nyilatkozata.) A Berliner Tageblatt mai számában — mint tudósítónk telefonon jelenti — nyilatkozat jelent meg a Berlinben tanuló orosz diákoktól. A nyilatkozatban hevesen kikelnek báró Richthofen külügyi államtitkár ellen, aki azzal gyanúsította őket, hogy anarkisták vannak közöttük. Az orosz diákok kereken tagadják ezt és követelik, hogy báró Richthofen bizonyítsa be vádját, vagy vonja vissza állítását.

— (Csendélet a portugál képviselőházban.) Az obstrukció holt vizein pihenő hónapok elégtétellel olvashatják most a portugál képviselőházban tegnap lejátszódott «csendéleti-jelentek»-et. Önérzetük növekedhetik, mert parlamenti időzésük nagyon sok parlamenti temperamentumnál disztináltabb. Ha indulataik, heveskedéseik néha-néha el is ragadja a honatyai higgadtságot s az obstrukció vihara sivit a dunaparti palotában, ez a szenvedély-tombolás rendszeren a szavak harcában csitul el. A lajtantuli parlament már több rekordot ért el ezen a téren, az olasz, francia parlament viharaiiban már a személynél inzultusok is szerepelnek, a kis portugál nemzet parlamentjében meg már egész párt elpáholásokig jutottak. Az új pénzügyi törvényjavaslatokat tárgyalják tegnap s az ellenzék annyira feldühösödött, hogy nekiment a kormánypártnak és azt «egészben» elpáholta. A közönség mód felett ült a színházterületen s hangos örömrivalgásban adott kifejezést tetszésének s legjobban szeretett volna maga is részt venni a verekedésben. A harc eredménye: sok bevert cilinder, megtépázott ruha s kék folt volt. Az elpáholás után a két párt fizikai majdnem kivétel nélkül kibékültek s egyetlen párbajkihívás sem történt. Ilyen csendélet uralkodik a kortezben!

— (Koch Róbert tanulmányon.) A német főváros tudományos körében beszélik, hogy Koch Róbert tanár, titkos tanácsos, a fertőző-betegségek berlini intézetének igazgatója, le akar mondani állásáról, hogy teljesen tudományos kutatásainak élhessen. Koch tanár Dél-Afrikába készül.

— (Boda István merénylője.) A rendőrség ma részben befejezte Csonotos Mihály Miksa ellen a vizsgálatot. A veszedelmes banditát délután már át is kísérik a pestvidéki törvényszék tornázaiba. A vizsgálat kétségtelenül bizonyította, hogy Csonotos Mihály követte el Boda István pénzeslevélhordó ellen a rablógyilkossági merényletet. Nyolc szemtanú ismerte fel Csonotosban a merénylőt, amit készek esküvel is tanúsítani. Megállapították, hogy a merénylet napján a fővárosban tartózkodott s havelokban távozott Országház-utca 13. számú lakásáról. A merénylet után több napig a lakásán rejtőzött; azután eladta a havelokot. A merénylőt teljes személyleírása különben egészen ráillik. Abban az időben olyan ruhában járt, amilyenben a merénylőt látták. Ma megtalálták eladott havelokját. Hättler Zsigmond pénzügyőr vásárolta meg Csonostól. Azért vette meg a még jó karban levő kabátot, mert Csonotos poton áron kínálta. A havelok puha barna szövetből készült, éppen olyan, mint a szemtanúk állítása szerint a merénylőé volt. A nyomozás megállapította, hogy a havelok véres volt, amelyet Csonotos Horgony-utcai lakásán októberben kimosatott. A merénylőt azt vallja, hogy a havelokon tintafolt volt, a rendőrség ezzel szemben megállapította, hogy a tintafoltot semmitéle szövetből nem lehet kimosni. Csonotos kedvese pedig azt a vallomást tette, hogy Csonotos október hónap egyik napján a combján szurástól eredő vérző sebbel ment haza és attól lett véres a havelok. A rendőrség ebben az irányban folytatja a nyomozást. Az utóbbi időkben azonban sok gyanús körülmény merült fel, amelyekből a rendőrség azt következteti, hogy Csonotosnak része volt a rétsági postarablógyilkosságban. Megállapították ugyanis, hogy Csonotosnak testi-lelki jóbarátja volt Schubert

János, akit a rétsági rablógyilkosság gyanúja miatt Esztergomban letartóztattak. Azonkívül egy ostort is találtak Csonotos lakásán, amely gyanus módon került a merénylőhöz és nem is tud számot adni arról, hogy hol szerezte. Fogva van még egy barátja a merénylőnek Pozsonyban és ez Szárazgáti Béla, akit az aszói rablás ügyében tartóztattak le. A rendőrség most abban az irányban is széleskörű vizsgálatot folytat, hogy mi része volt Csonotosnak a rétsági postarablógyilkosságban.

— (Részeg tenorista a színpadon.) Moszkvai apok írják, hogy az ottani operában Verdi Troubadourjának legutóbbi előadásán nagy botrányt okozott egy részeg énekes. A címszerepet adta az ittas színész, Woronzow. Alig hogy megjelent a színpadon, a közönség észrevette, hogy be van rugva. Kegyetlenül hamisan énekelt és támolygó lépésekkel vonszolta elég terjedelmes testét a színpadon. A közönség erre fűtülni, tombolni kezdett és követelte, hogy Woronzow távozzék a színpadról. Az ittas tenorista abba hagyta énekpartiját, a színpad szélére lépett és rákiáltott a zsongó közönségre:

— Semmirekellő, pimasz minden énekes és rendező, de a közönség is hitvány fajzat!

Ezzel Woronzow meghajította magát a közönség előtt, sarkon fordult és eltűnt a színpad mögött. Az előadás félbemaradt és a közönség méltatlankodva távozott az operából. A színházi botránynak a törvényszék előtt lesz a folytatása.

— (A papradnói fa toronyórát.) Iriák lapunknak, néhai Marczis bronyistyei parasztmolnár készítette olajban és lugban főtt körteatörzsekből és gyökerekből vagy 35 év előtt s azóta folyton járt. Halála után fia 4 koronáért eladta egy papradnói lakosnak, ki úgy rendezte el, hogy szobájában mutatott és padlásán ültette a negyedekeket és az órákat vasfazekakra. Ettől megvette Mendl plebános 20 koronáért s egy ideig folyosóján járt, de miután éjjel minden negyedórában a pokoli óráütésre és zakatolásra fölébredt s miután egy szakember arról meggyőzte, hogy egyenesen toronyórának való és szerkezete oly erős, hogy 80—100 évig járhat, a toronyba helyeztette. Hol második éve pontosan jár és jól üti a negyedekeket és órákat a harangokon. A fa teljesen mecsontosodott és nem kopik s vágni sem lehet. Nyáron nemcsak Trencsénmegyéből, hanem Bécsből is járnak intelligens emberek Papradon egyenesen a faóra megtekintésére. Van azonban Magyarországon még egy ilyen érdekes óra. Borsos Miklós, az ismeretes székelv ezermester ez előtt tiz-husz évvel a gyergyószentmiklósi kiállításra készített egy ilyenféle órákat, melynek pontos járásától eltekintve, az volt a nevezetessége, hogy az órának nemcsak a legelemibb finomabb szerkezete, hanem láncai, a számok felírata is tiszta lából készült. Hogy ez az óra hová került el, azt most már nehéz volna megtudni.

— (Hajza Bilse regényei után.) Drezdából táviratozzák a Tageblattnak, hogy a rendőrség valószínű hapszát folytat Bilse hadnagynak «Egy kis helyőrség» című regénye után. A könyvkereskedéseket felvást szemmel tartja a rendőrség s a napokban hatszáz példányt kobozott el a regényből, amelyet bécsi könyvkereskedők zárt borítékokban és csomagokban csempésznek Drezdába.

— (Hírek a rendőrségről.) Letartóztatott merénylő. A rendőrség ma letartóztatta Halász Imre harmincegy éves droguistasegédet, aki a múlt hónap 27-én Hatos Tivadar hírlapíróra szóváltás közben rálépett. Halász azzal védekezett, hogy önvédelemből lépett Hatosra. A nyomozás azonban megállapította, hogy Halász teljesen önkényesen használta a fegyvert. — Elfogott házasságszédő. A rendőrség letartóztatta Hajnák Ferenc negyvenöt éves kertész, ki házasságígérettel nagyobb összeget csalt ki egy üzleti elárusítónőtől. Egy varrónőtől pedig állászerzés ürügye alatt csalt ki pénzt.

— (Veszedelmes lakoma.) Heidelbergből jelenik: Szombaton és vasárnap néhány itteni vendéglőben ünneplés volt, amely alkalommal feltálat hus és hurkanemű évezete folytán mintegy 60 ember bélhuruban és kanyaróban megbetegedett. A betegségi esetek eddig általában javulnak.

— (Női gyászruhák.) Gyász esetek alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26., Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és alhossza.

Törvényesen védett

„Bob-csemege”

a legkellemesebb hashajtó. Orvosok rendelik.

Kapható a gyógyszerárakban.

Főraktárak: Lux Mihály, Múzeum-körút 7., Dr. Egger Leó, Váci körút 17., Török József, Király-utca és Andrásy-ut, Kartschmaroff A., Népszínházal szemben, Fodor J Sas-drogueria, Kerpesi-ut, Gara és Roib, József-körút 74., Fodor Márton, VII., Király-utca 41. és Váci-körút 10., Moinar és Moser, Koronaherceg-ut, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szécsi Lajos, Andrásy-ut 78., Reiner és Társa, Buda, II., Fő-utca 12.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Soós bíró a törvényszék előtt. A megvesztegetéssel vádolt dr. Soós Kálmán törvényszéki bíró ügyét hétfőn, február hó 8-ikán kezdi tárgyalni az igazságügyminiszter által delegált pestvidéki törvényszék büntető tanácsa. A tárgyaláson Rónay Kálmán kir. táblai bíró fog elnökölni, a vádat dr. Magyar István királyi ügyész képviseli, a védelmet dr. Vaisz Sándor látja el. A tárgyalásra számos tanu (nagyreszt ügyvéd) van beidézve, úgy hogy ítéletre előreláthatólag majd csak kedden este kerül a sor.

— Halál egy pásztoróráért. A Gyulafehérvár mellett fekvő Gergelyfája község bírja, Wirthelmer György régóta szemet vetett egy falubeli csinos menyecskére, akinek öreg férjét juttatott a balsors. A menyecske szívesen fogadta a község daliás bírójának heves udvarlását. Így történt aztán, hogy a bíró gyakran, amikor az éj sötéte ráborult a falura, odasompolygott a menyecske ablaka alá, amely halk kocogásra nyomban kitért s a bíró az ablak párkányán keresztül az ifjasszony ölelő karjai közé ugrott. A dolognak azonban mihamar neszét vette Mai Mátyás, a menyecske sógora, akit nagyon felharagított a család becsületén ejtett sérelem. Elhatározta, hogy megboszulja a dolgot. A múlt év őszén este 10 órakor lesbe állott. Nem kellett sokáig várnia, mert a községi bíró néhány perc múlva már ott termett az ablak alatt, amely balkán kinyílt. A bíró egyik lábát már keresztülvetette a párkányon, amikor hirtelen odaugrott Mai Mátyás s megragadta a másik lábát s a botjával olyan ütést mért a fejére, hogy összeesett. Harmadnapra a bíró meghalt. A gyulafehérvári esküdttörvényszék Mai Mátyást gyilkosság miatt hat évi fegyházra ítélte. A vádlott semmiségi panaszát ma tárgyalta a kir. kuria Szeghő Ignác előadása mellett. A kuria Baumgarten koronaügyész helyettes indítványára a panaszt mint alap nélkül valót elutasította.

NYILTTÉR. *)

Téli fürdőkúra a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forró-meleg kénas források. Iszapfürdők, iszaporogások, mindennemű thermális fürdők, hidrotérápia, massage. Olcsó és gondos ellátás. Csúsz, köszvény, ideg-, bőrbajok és a téli fürdőkúra felül kimerítő prospektust küld ingyen a 203

Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága Epest-Budán.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk

KÖZGAZDASÁG.

Az argentinai hus konfiskálása Bécsben. A bécsi hentesipartársulat megkockáztatta azt, hogy egy waggonrakomány argentinai húst hozatott Bécsbe. Az alsó-ausztriai helytartó azonban konfiskálta a küldeményt, amelyet a határon azért nem tartóztattak föl, mert mint angol szállítmány lett bejelentve. A bécsi hentesek, illetve a mögöttük álló nagy ipari érdekeltek, tények elé akarták állítani az osztrák kormányt. Ez meg is történt. Az ágyu azonban visszafelé sült el. Az eredménnyel ők nem, de mi meg lehetünk elégedve, mert a törekvésnek kerek elutasítása annak tudatára fogja ébreszteni az osztrák iparos köröket, hogy az agrár-termelés védelme ma már nem üres fogalom. Ugy Ausztriában, mint Magyarországon, a termelők erősen követelik, hogy a mezőgazdaság épp oly oltalomban részesüljön mint az ipar és olyan ábrándok, hogy az ipar az eddiginél is nagyobb védelemben részesüljön, a mezőgazdasági termelés még az eddiginél is védtelenebb maradjon, erősen visszautasításban fognak ezenul részesülni.

A magyar szőlőgazdák országos egyesületének közgazdasági szakosztálya Bernáth Béla elnöklete alatt ülést tartott a tagok nagy érdeklődése mellett, akik közt különösen Tokaj-Hegyalja bortermelői voltak leginkább képviselve. A napirenden több fontos tárgy szerepelt, amelyeket Drucker Jenő, az igazgató referált. Allást foglalt a szakosztály az Olasz-

országgal költendő végleges kereskedelmi szerződés ügyében, határozatilag kimondván, hogy a kormányelnöknek és a földmívelési miniszternek a borvámkedvezmény megszüntetéseért s az autonom vámtétel beállításáért köszönetét fejezi ki, de egyuttal felkéri őket arra is, hogy a végleges szerződés megkötésekor ragaszkodjanak az autonom vámtarifára vonatkozó tételéhez s kedvezményt egy államnak se adjanak. Foglalkozott a szakosztály a legutóbbi időben történt nagy olaszbor-behozattal s elhatározta, hogy felkéri a belügyi és földmívelésügyi minisztert, utasítsák a borellenőrző bizottságokat, hogy 1893. évi XXIII. t. c. végrehajtási utasításban foglalt azon rendelkezésnek, mely szerint minden bor csak az illető borvidék nevével hozható forgalomba s házastított borokat magyar bor elnevezés alatt eladni nem szabad, érvényt szerezzenek. Az államfőnök pedig utasítsanak a borszállítási adatoknak az illető bizottságokkal való közlésére. Felkéri a szakosztályt a kormányt, hogy a tokaj-hegyaljai borkivitel érdekében tegyen lépéseket a jelenlegi magas orosz borvám leszállítására. Végül elhatározták, hogy felkérlik a kereskedelemügyi s földmívelésügyi minisztert, hogy jövőben a szőlőtermelésre, a borkereskedők készleteire vonatkozó összes adatokat már két hónappal a szüret után havonta nyilvánosságra hozzák.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkeit 15.000 mm. változatlan áron.

Készárúüzlet.

Buza:

Tiszavidéki: 200 mm. 79.5 k. 8.35 korona, 800 mm. 80 k. 8.35 korona, 400 mm. 79.8 k. 8.33.5 korona, 500 mm. 79 k. 8.35 korona, 500 mm. 79.8 k. 8.35 korona, 150 mm. 80 k. 8.32.5 korona, 300 mm. 80 k. 8.25 korona, 200 mm. 79.5 k. 8.32.5 korona, 300 mm. 79 k. 8.35 korona, 200 mm. 79 k. 8.32.5 korona, 200 mm. 79 k. 8.27.5 korona, 100 mm. 78.5 k. 8.15 korona.

Fejérmegyei: 530 mm. 78 k. 8.15 korona, 100 mm. 77 k. 8.02.5 korona, 650 mm. 76.5 k. 8.05 korona, 200 mm. 75 k. 7.72.5 korona.

Pestvidéki: 650 mm. 79.5 k. 8.20.5 korona, 1000 mm. 79 k. 8.20 korona, 100 mm. 78.8 k. 8.15 korona.

Bácskai: 400 mm. 79.5 k. 8.25 korona, 1900 mm. 78 k. 8.25 korona, 1600 mm. 77.5 k. 8.25 korona, 600 mm. 78.5 k. 8.30 korona, 2200 mm. 76 k. 8.— korona.

Bánsági: 700 mm. 77.5 k. 8.15 korona, 3000 mm. 76 k. 7.80 korona.

T.-Becsei: 3600 mm. 77.5 k. 7.85 korona.

Pancsovai: 3000 mm. 76.7 k. 7.85 korona.

Arpa: 200 mm. 6.07.5 korona.

Zab: 150 mm. 5.75 korona, 150 mm. 5.65 korona, 100 mm. 5.57.5 korona, 200 mm. 5.50 korona.

Tengeri: 200 mm. 5.35 korona, 1500 mm. (6-áru) 5.60 korona, 700 mm. 5.57.5 korona.

Repe: 500 mm. 10.35 korona.

Lucerna: 25 mm. 65 korona.

Érték-tőzsde.

Kedvezőtlen bel- és külpolitikai jelentésekre nagyobb helyi realizálások történtek, melyek folytán az irányzat gyengült. A járadékpiac gyengült.

Az előzőszen jegyzetek

Osztrák hitel	666.—	666.25	666.25	—
Magyar hitel	762.50	762.50	761.50	—
4 ^o / _o koronajáradék	99.15	99.15	99.15	—
Leszámitolóbank	459.—	459.—	459.—	—
Jelzálogbank részv.	517.—	517.—	517.—	—
Rimamurányi	475.—	475.—	475.—	—
Allamvasut	666.—	666.25	666.25	—
Városi villamos	325.—	325.—	325.—	—
Budapesti Közuti	593.—	593.—	593.—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	666.—	—	—	—
Magyar hitelrészv.	761.50	—	—	—
4 ^o / _o koronajáradék	99.15	—	—	—
Leszámitolóbank	459.—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	517.—	—	—	—
Rimamurányi	475.—	—	—	—
Allamvasut	666.—	—	—	—
Városi villamos	325.—	—	—	—
Budapesti Közuti	593.—	—	—	—

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

REGÉNY-CSARNOK.

A boszu.

(Rajz a székely népeletről.)

Írta: Harmath Lujza.

(1)

Ősz jöttén, ha a legények haza kerülnek a katonaságtól, rendesen megindul a falusi mendemonda, aminek többnyire házasság a vége. Ailig van köztük, akit ne várna otthon — több vagy kevesebb hűséggel — kedvese s ha letette a cifra mundért, mindenki abban igyekszik, hogy fészket alapítson magának.

Berkes Gyurka még meg sem melegegett otthon, mikor már megvette a jegykendőt Csere Juliskának. Most három éve könyek közt, szivszakadva váltak el, esküvel ígérték, hogy hivatásuk egymáshoz és a legény meg is tartotta esküjét, míg a leányról sok mindent beszélt azalatt is, most is a világ.

Ugy mondják, hogy olyan cifra, olyan módos lett Juliska, hogy az ki nem tellett a Csere Péter két tehenes udvarából.

Gyurka, mint afele árva gyerek, senkihez sem tartozott s így csupán önmaga intézte sorsát. Ahogy hazajött, első dolga volt tisztába jönni a leánnyal, majd kis háza-telke tatarozásához fogott s boldogan indult a görgegyi vásárba, hogy egy pár tehenet és malacot akasszon a pusztá életré.

Alig hogy elhagyta a falut, összetalálkozott Sári nével, kiben is a szó nem szokott megrökönyödni.

Gyurka katonás rövidséggel köszöntötte s vidám füttyürészéssel tovább haladt, mikor az asszony utána kiáltott:

— Bő büszke lettél, még meg se várod a szegény embert!

A legény kelletlenül állott meg és sietős dolgát emlegette, de Sári né't nem volt könnyű lerázni magáról. Apró, sürü léptekkel tipegett oldalán s igyekezett vele egy irányban maradni.

Néhány lépésre megoldódott a nyelve:

— Ugyancsak szépen rendbe hoztál mindent, Gyurka öcsém, má' csak asszony kell a házhoz.

— Az is lesz — felelte kurtán a legény.

— Hm! . . . Csak nem Juliska? Mi?

A legény nagyot nézett a vén szipirtyon s valami rosszat sejtve, megrázta a vállát s dacosan felelte:

— Ugy lehet ő.

— Hm, hm! — Sári né' nagyot nyelt. — Szegény fejed! . . . De meglátszik, hogy árva vagy, nincs senkid, aki sorsodat a szíven viselje, nincs egy jó embered, aki javadat akarja.

Várt egy darabig s mikor látta, hogy a legény mind e szavakra semmit sem felel, újra bele fogott:

— Másként nem néznék el, hogy vesztedbe indulj.

A legény lángvörös lett e szavakra, majd megállva, kiegyenesedett, mint egy Herkules és hevesen kérde:

— Hát mér' indulnék én vesztembe? Mi?

— Mér' . . . Szegény fejed, persze te nem tudod, nincs senkid, aki megmondaná.

A legény hol kipirult, hol elfehéredett e szavak alatt, majd a lelkében háborgó indulattól elrekedve kérde:

— Valamit tud kelmed, Sári né'?

— Tudni tudnék biz' én, galambom, de nem szólok semmit, mert azt mondja a szóbeszéd, hogy ne szólj szám, nem fáj fejem.

A legény indulatosan szólt oda:

— Sári né'!

— Mi az, no?

— Hát csak azt mondom kelmednek, hogy most már beszéljen, ha elkezdte, mer' baj lesz. Az asszony kissé meghökkenve nézett a legényre.

— Hát, tudod, nekem nem szokásom senkiről rosszat mondani, nem szeretem a szóhajtást, de hát nem viszen rá a lélek, hogy elhallgassam. Apád, anyád — az Isten nyugosztalja meg! — jó emberem volt. Hm! . . . Igazán nem tudom, szóljak vagy hallgassak? Most az emberek rosszak, boszuállók, fél is az ember beszélni. Aztán nem szólsz, édes öcsém, senkinek?

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Szombat, 1904 február hó 6-án.

M. kir. Operaház.

Faust.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzte: Gounod K. Kezdeté 7 órákor.

Nemzeti színház.

Flirt.

Irta: Ferenczy Ferenc. Kezdeté 7 órákor.

Népszínház.

Katinka grófnő.

Nagy operett 3 felvonásban, előjátékkal. Irta: Faragó Jenő. Zenéjét szerzte: Hüvös Iván. Kezdeté 7 órákor.

Vígyszínház.

Lulu.

Színjáték 3 felvonásban. Irta: Bertolazzi Carlo. Kezdeté fél 8 órákor.

Király színház.

A fecskék.

Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Konti József. Kezdeté fél 8 órákor.

Uránia.

Delután mérsékelt helyárrakkal

Solymosi vizsgálati előadása.

Kezdeté 8 órákor.

Este rendes helyárrakkal:

A modern asszony.

150 színesen vetített képpel és 16 mozgóképpel. Irta: Rath István. Kezdeté fél 8 órákor.

Várszínház.

A csapodár.

Kezdeté 7 órákor.

Schoffola Ernő

A ruganyanyaggyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrásy-utca 2.
Legjobb minőségű gummitömlők kerfi fecskendezésre árjegyzék ingyen.

Párisi Divatu Filz Cilinderek

kizárólag a

Kalap Királynál kaphatók

Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.
Olcsó, szolid árak!
Pontos kiszolgálás!
Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruház.

Magyar gyártmány!

ASZODI S. * és TÁRSA

férfiszabó-mester.

VIII., Kerepesi-utca 41.
(Adria-szálló épület.)

Nagy választék angol és francia divatkeimekben.

Mérték szerinti megrendeléseket az általánosán elismert 14 fti árakban a legújabb divatkeimekből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek. 162

Brázay-féle sóborszesz.

Használati utasítás minden üvegehez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Hirdetéseket

felvesz a

„Magyarság”

kiadóhivatala

Szentkirályi-u. 28.

és a fiókkiadóhivatal

VIII., Kerepesi-utca 20.

500 forintot

fizetek annak, ki Bartilla fogvizének használatát mellett —

üvege 30 kr. — valah ismét fogfájást kap vagy szája büzlök. (Csomagó ársért külön 10 krajcár.)

BARTILLA WINKLER ED.

Wien, 19/1., Sommergasse 1. Főraktár Budapest: Török J. Király-u. 12., Andrásy-utca 29. Dr. Egger Váci körút 17. Kapható minden gyógyszerárban. Csakis Bartilla fogviz kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik 9

Szájpadlás nélküli fogsorok.

Szájpadlás nélküli műfogak feleslegessé teszik az inylemez használatát. Hygienicus fogsort ezen elnevezése alatt kiadunk magam készítek. Saját rendszerem szerint. És ezen fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus fogsorral néhány perc múlva tökéletesen beszélni és rágni lehet.

Egyedüli speciálsta a szájpadlás nélküli hygienicus fogsorok készítésében:

Id. PROHÁSZKA HENRIK

Budapest, VII. ker., Király-utca 15. szám.

Vidéknek a műfog elkészítését előre való bejelentés után megvárhatják. Kautsukba foglalt műfogakat 2 fttól, teljes fogsorokat 40 fttól. Mindennemű munkálatomért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átálakítok, szájpadlást szabadon vagyóra. 245

Régi, Budapestben megjelenő politikai napilap, melynek biztosított bevételei és egy napilappal járó összes kedvezményei vannak, igen jutányosan átadó.
Politikai és gazdasági érdekesportoknak, esetleg magánosoknak, kik előkelő társadalmi pozícióhoz akarnak jutni, igen ajánlatos. Az átvételhez, a fentartáshoz megkívántató forgótőkét is beleértve, 20.000 forint szükséges.
Csakis levélbeli kérdézőkördéseket kér, melyekre levélbelileg válaszol Kurdy Rezső, VIII. ker., József-körút 59—61. sz., II. em. II.

A magy. kir. szabad. osztálysorsjáték

IV. osztályának húzásához

mely 1. évi február hó 9., 10. és 11-én lesz,

ajánlunk sorsjegyeket. Ezen XIII. sorsjátékban rövid idő alatt

12 millió 751,500 koronát

sorfolnak ki készpénzben.

A IV. oszt. sorsjegyek megváltási árai:

Melyek a III. osztályban már játszottak.)

Egy egész eredeti sorsjegy	korona	40.—
Egy fél	„	20.—
Egy negyed	„	10.—
Egy nyolcad	„	5.—

A IV. osztályu vételsorsjegyek árai:

(Uj vevőknek.)

Egy egész eredeti sorsjegy	korona	104.—
Egy fél	„	52.—
Egy negyed	„	26.—
Egy nyolcad	„	13.—

Török A. és Társa

bankháza, BUDAPEST.

Központ: Teréz-körút 46/C.

Fiókok: Váci-körút 4. sz., Múzeum-

körút II. szám, Erzsébet-körút 54. sz.

Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet hazánkban.

KEMÉNY ÉS TÁRSA

Betóti-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet

Alapította ott 1888.

Telefon 21—54.

Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

Megjelent!

Székrenyi Lajos fordításában.

Lewis Wallace, Ben-Húr, regény Krisztusról, két szízes kötet. 294 és 297 lap, 101 képpel. Ára a két kötetnek 12 korona.

Stenkwicz Henrik, Quo vadis? regény Nero császár korából, két szízes kötetben 289 és 303 lap, 36 képpel. Lengyelből és teljesen a lengyel eredeti szerint tartva. A két kötet ára 9 korona.

Stenkwicz Henrik, Volyodyiovszki nr. (a kis óvagi tört. regény a lengyel-örök háború korából). A két kötet (290 és 283) lap ára diszkötésben 8 korona 40 fillér.

Dr. May Károly, Karácsony, Utazási regény. A 600 lapot tartalmazó kötet ára diszkötésben 6 korona.

Kaphatók a Magyarság kiadóhivatalában.

BUDAPEST,

VIII., Szentkirályi-u. 28.

CSALÁDI REGÉNYTÁR

A művelt katolikus olvasóközönség számára

kiadja

a Szent-István-Társulat.

Ára angolvaszonkötésben kötetenkint 1 kor.

Megrendelhető a

Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

* * * * *

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknek Budapest, VI., Teréz-körút 3. (Andrásy-utca közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a.

Elismert legjobb harisnyak.

Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

Minden szó 3 fill. Vastagabb betűből 5 fill. APRÓ HIRDETÉSEK A legkisebb hirdetés ára: 30 fillér.

A Magyarország minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközpontokra ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges választéleget beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges választéleget felül még 40 fillér küldendő.

Méhészársaknak
Gyakorlati Méhészkönyvet egy koronáért küldök. — Kovács Sándor méhész. Baranya-Csuzan.

Március hó 1-én
egy gazdasági segéti állás lesz betöltendő. — Felsőbb gazdasági tanintézetet végzett pályázók kérvényeiket és okmánymásolataikat, melyek vissza nem küldetnek, a kiadói hivatalban megtekinthető címre küldjék be. Németnyelvű hírára előnyös, arckép melléklete megkívánatik. (12100)

Törlesztéses készpénz-kölcsönt
földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, házszelek, telkek stb. továbbá környékbeli ingatlanok II. és III. ik tételére 4-7%-os kamattal mellett; személyi hitelt kezes és kezes nélkül minden hitelképes egyéneknek havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akáca-utca 10. Levélbeli felvilágosításra választéleget küldendő.

Egy villa
szabad kézből eladó Rákosszent-Mihály, Lajos-u. 396.

Orvos
(keresztény) keresztetik közzel Pozsonyhoz. Bővebb: Gyógyszertár, Pozsony-Püspöki.

Kis gyermek-
padoeska asztalkával olcsón eladó. Cím a kiadói hivatalban. (12152)

Pénzkölcsönt!
Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly német, melyre csak 4% kamattal fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénzügyintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon **Grünfeld S.-hez** Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint
heti részletre elegáns férfiruha mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhat
fehérnemű stb. veszek legmagasabb áron. S. n. n. Lujza-utca 15. 902

Függönyök
felrakását, diványokat, foteleket, matracokat, ablakpárnákat olcsón elkészítik háznál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos
uri és női cipész mester Budapest, Teréz-körút 32. Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkkel a legolcsóbb áron. — Mértékszerű megrendelések jutányos áron és pontosan eszközöltenek.

Jelszó: pártoljuk a hazai ipart!
Orlik András
cipész-mester Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült uri-, női- és gyermekcipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Női cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Gyermek-cipők 1 frt 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerű megrendelések a legújabb divat szerint a legolcsóbb áron számítatnak. Javítások gyorsan s fontosnak eszközöltenek.

Gyermek és női ruha
készítését olcsón elvállalom Logódy-u. 104. ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.
SZELLO R.
saját készítményű uri-, női- és gyermek cipő-raktára Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készítenek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek. Javítások elfogadhatnak.

DREZSMANN KAROLY
BUDAPEST
borotva homorú-köszörűde villanyerővel — Különleges-ségi üzlet borbély- és toldárszati-cikkeken. — Nagy raktár angol és svéd borotvákban. — Iroda és forgalmi helyiség: VII. Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort
és kárpitos munkákat részletesre is ad Lőwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen
közvetíték mindent a világon! választéleget kérek. Telegdi Marosiudason.

Alapos oktatást
a francia-, angol-, olasz-magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott. Kitűnő referenciák. VII. Erzsébet-körút 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

Dijtalanul
meglátogatok kezeségnélküli kölcsöntgyekben önálló, hitelképes egyéneket diskret gyorsabb lebonyolítás céljából. Ajánlatok — állás, foglalkozás megjelölésével — Alvinczy Sz. Képiró-utca 11. küldendő. Választéleget.

Bloch S.
okl. tan- és gyakorló-könyvelő. Erzsébet-körút 58. k. képez felnevelteket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kétfős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levelbelileg sajtáthatják el a könyvvitelt.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGOCSÓBB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

TSUK MIKSÁNAL, ANDRÁSSY-UT 31. SZ. KIRÁLY-UTCA 38. SZ.

Elegáns női ruhákat
készíték saját műtermében mérték után 15 és 18 frt-ért. A 18 frtos ruhák 2 frt 50 kros divatszövetből készülnek. — Elegáns Cibelin-Costum, reformalji és Paletó, a téli divat díszre 15 és 18 frt. — Elegáns angol és francia Szalontóitettek 18-20 frt és feljebb. Téli kabátok és Paletók, finom fekete posztóból elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 frt. — P. nyolcak flanel vagy barchetból 3 frt 50 kr., 4 frt 50 kr. — Ingblou-ok flanel vagy barchetból 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 40 kr. — Divat ingblouk atlasz flanelből 1 frt 90 kr., 2 frt 20. — Fincm kocka és sávos szövetekből 1.60-1.90 frt, 2 frt 20 kr., 2 frt 80 kr., 3 frt 80 kr. Vidéki megrendelések lelküismeretlen eszközöltenek. Mértékadás felőbőség, alsóbőség, ujjá hossza vagy egy jól álló derékes aljhosza beküldendő.

BRUCK ZSIGMOND
CSENGERY-UTCA 35. Andrassy-ut 61. sarok.

Uj! „Figyelem” Uj!

Légszesz üngyujtók, garantált 10.000 gyújtás; olcsólégszesz- és villanycsillárak, légszesz- és futókályhák bádagos, légszesz, vízvezeték és villanyfelszerelések jutányos áron eszközölök **Benedek Hermann** Budapest, üzlet és raktár: Nádor-utca 11., műhely: Eötvös-utca 51. szám.

Phonograph!!!

legszebb mulatság, tiszta, szép hanggal, érteimes előadással

Kellner és Steiner
Király-utca 58. szám.
Képviselőik kerestelenek. (2006)

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-fele valódi angol **UGORKA TEJ,** mely szonnan eltávolít minden széplőt, májfoltot, pattanást, börtököt (mitesszer) stb. és az arcnak friss üdeséget, sátságot kölcsönöz.

Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poude 2 K.

Készítők: **Balassa Kornél** gyára **BUDAPEST,** deszi hely: **Szeriara Erzsébetfalva.** Kapható minden gyógyszerárban, Főraktár Budapest: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrassy-ut 36.

Figyelem! Cégnk új kedvezményt nyujt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis lénykép után egy életnagyságu fényképet teljesen ingyen készítt hű kivitelben, 60 cm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az **Ünköltségünket, 1 frt 50 krt** számítunk.

Az ipar csodája! 12 forint 1 darab összeszokható vaságy acélsodrony-betéttel, 3-rétű matracal és terítóvel. **12** forint 50 krajóer egy darab selyempaplan fodorral és zsebbel, minden színbén, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.

Megrendelhető csakis **GIGHNER ÜESTVÉREK BUDAPEST,** Muzéum-körút 27. Pa-lan-66 matragyár, szőnyeg- és vasbortraktár. Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

Budapestre utazók heceses figyelmébe! Ki akar jól rágni? FOGAK 2 forinttól és teljes fogsorokat rágásra beilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eitört és nem jól illő fogsorok javítása 2 óra alatt 1 frttől. Amerikai fogműterem tulajdonos Kovács I. Károly-körút 9. (Gróf Hadik-palota) II. emelet. 8 Található: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.